SÚDNY DVOR
EURÓPSKEJ ÚNIE

Rozsudok Súdneho dvora
Vo veci C-698/23 P | EDPS/Parlament a Rada

Tlačové komuniké č. 165/26

Luxemburg 17. novembra 2026

Spracúvanie osobných údajov Europolom: Súdny dvor potvrdil neprípustnosť žaloby Európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov (EDPS) proti zmene nariadenia o Europole

Prechodné ustanovenia tohto nariadenia, ktorých zrušenia sa EDPS domáhal, nemenia ani jeho úlohy, ani jeho právomoci, a preto priamo neovplyvňujú jeho právnu situáciu

Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov (EDPS) po tom, čo zistil, že Agentúra Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol) uchovávala osobné údaje bez kategorizácie, tak, ako to stanovuje právo Únie, prijal rozhodnutie, ktorým nariadil Europolu, aby túto kategorizáciu vykonal v stanovených lehotách, alebo v opačnom prípade príslušné údaje vymazal. O niekoľko mesiacov neskôr prijal normotvorca Únie prechodné ustanovenia, ktoré za určitých podmienok umožňujú pokračovať v spracúvaní údajov, ktoré má v držbe Europol.

Potom ako EDPS usúdil, že tieto ustanovenia narúšajú jeho nezávislosť ako dozorného orgánu a zbavujú jeho rozhodnutie účinku, podal návrh na Všeobecný súd Európskej únie na zrušenie uvedených ustanovení. Posledný uvedený súd však jeho žalobu zamietol ako neprípustnú.

Vo svojom dnešnom rozsudku Súdny dvor potvrdil neprípustnosť žaloby: EDPS na rozdiel od inštitúcií Únie musí preukázať svoju aktívnu legitimáciu. Musí najmä preukázať, že je spornými ustanoveniami priamo a osobitne dotknutý. Súdny dvor pritom konštatoval, že tieto ustanovenia nemajú žiadny vplyv na povahu a rozsah úloh zverených EDPS, keďže nezmenili ani jeho práva, ani povinnosti a ani právomoci. Nezmenili ani záruky nezávislosti EDPS, ani nezrušili rozhodnutie, ktoré prijal vo vzťahu k Europolu. Sporné ustanovenia teda priamo neovplyvňujú právnu situáciu EDPS. Všeobecný súd teda správne rozhodol, že žaloba EDPS je neprípustná.

Dňa 3. januára 2022 v nadväznosti na vyšetrovanie prijal Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov (EDPS), poverený dohľadom nad dodržiavaním pravidiel ochrany údajov inštitúciami a orgánmi Únie, rozhodnutie voči Agentúre Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol).

Toto rozhodnutie sa týkalo uchovávania osobných údajov, ktoré Europol získal v rámci svojej činnosti. Hoci totiž nariadenie, ktoré v tom čase upravovalo činnosť Europolu1, mu umožňovalo zhromažďovať a analyzovať takéto údaje, musel dodržiavať určité pravidlá, najmä pokiaľ ide o kategorizáciu dotknutých osôb a osobných údajov týkajúcich sa týchto osôb.

EDPS však zistil, že Europol nepretržite uchovával súbory osobných údajov bez toho, aby určil, či dotknuté osoby patria do kategórií stanovených v tomto nariadení. Podľa EDPS bola táto prax v rozpore s pravidlami týkajúcimi sa minimalizácie údajov a obmedzenia dĺžky ich uchovávania. Preto nariadil Europolu, aby túto kategorizáciu vykonal do šiestich mesiacov v prípade novoprijatých údajov a do dvanástich mesiacov v prípade údajov, ktoré už mal v držbe. Po uplynutí týchto lehôt mal Europol údaje vymazať.

Dňa 8. júna 2022 Európsky parlament a Rada Európskej únie zmenili nariadenie o Europole[2]. Zaviedli najmä prechodné ustanovenia[3], ktoré Europolu za určitých podmienok umožňujú naďalej spracúvať údaje, ktoré už boli prijaté v rámci prebiehajúcich trestných vyšetrovaní.

Keďže EDPS usúdil, že tieto prechodné ustanovenia retroaktívne legalizujú postupy uchovávania údajov, ktoré kritizoval, a *de*

facto zrušujú jeho rozhodnutie z januára 2022, podal žalobu na Všeobecný súd Európskej únie s cieľom dosiahnuť ich zrušenie. Podľa neho zásah normotvorcu Únie narušil jeho nezávislosť ako dozorného orgánu.

Uznesením zo 6. septembra 2023[4] Všeobecný súd zamietol žalobu ako neprípustnú. Dospel k záveru, že EDPS nemal aktívnu legitimáciu na podanie žaloby proti sporným prechodným ustanoveniam.

EDPS následne podal odvolanie na Súdny dvor s návrhom na zrušenie tohto uznesenia a dotknutých sporných ustanovení.

V rozsudku Súdny dvor **zamietol toto odvolanie ako neodôvodnené** a potvrdil neprípustnosť žaloby podanej EDPS na Všeobecný súd.

Súdny dvor pripomenul, že hoci EDPS je nezávislým dozorným orgánom, **nie je inštitúciou Únie v zmysle Zmlúv[5]** Na rozdiel najmä od Parlamentu, Rady alebo Európskej komisie Zmluvy nepriznávajú EDPS právo podať žalobu o neplatnosť aktu Únie bez toho, aby musel preukázať svoju aktívnu legitimáciu.

Takéto právo pre EDPS podať žalobu nevyplýva ani zo zásady inštitucionálnej rovnováhy[6], ktorej cieľom je zabezpečiť dodržiavanie systému rozdelenia právomocí inštitúcií Únie. Táto zásada sa totiž nevzťahuje na orgány a subjekty Únie, ktoré nie sú inštitúciami Únie.

EDPS má však postavenie **právnickej osoby**. Môže preto podať návrh na zrušenie aktu Únie za podmienok stanovených v Zmluvách pre žaloby o neplatnosť podané právnickými osobami.[7] Na tieto účely musí najmä preukázať, že napadnutý akt sa ho priamo a osobne týka. Podmienka týkajúca sa priameho vplyvu predpokladá najmä to, že tento akt má priame účinky na jeho právnu situáciu.

Súdny dvor pritom konštatoval, že sporné prechodné ustanovenia zmenili pravidlá uplatniteľné na spracúvanie údajov, ktoré má v držbe Europol. Nemali však žiadny vplyv na povahu a rozsah úloh zverených EDPS, keďže nezmenili jeho práva, povinnosti ani jeho právomoci. Uvedené ustanovenia tiež nezmenili záruky nezávislosti EDPS ani nezrušili jeho rozhodnutie z 3. januára 2022. Súdny dvor navyše uviedol, že z konania, ktoré viedlo k prijatiu sporných prechodných ustanovení, nevyplývajú skutočnosti, ktoré by mohli ovplyvniť nezávislý výkon právomocí EDPS.

Za týchto okolností Súdny dvor potvrdil posúdenie Všeobecného súdu, podľa ktorého sporné prechodné ustanovenia priamo neovplyvňujú právnu situáciu EDPS. **Všeobecný súd sa teda nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že jeho žaloba je neprípustná.**

UPOZORNENIE: Proti rozsudku alebo uzneseniu Všeobecného súdu je možné na Súdny dvor podať odvolanie, ktoré sa obmedzuje len na právne otázky. Odvolanie v zásade nemá odkladný účinok. Ak je prípustné a dôvodné, Súdny dvor zruší rozhodnutie Všeobecného súdu. Ak to stav konania dovoľuje, môže Súdny dvor vydať konečný rozsudok sám. V opačnom prípade vráti vec na rozhodnutie Všeobecnému súdu, ktorý je viazaný rozhodnutím vydaným Súdnym dvorom v rámci odvolacieho konania.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor. Opis skutkového stavu a právneho rámca sa vzťahuje na príslušné obdobie a vychádza zo spisu v danej veci.

Úplné znenie a zhrnutie rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Traian Moga ✆ (+352) 4303 3732

Obrazové záznamy z vyhlásenia rozsudku sú k dispozícii na „Curia Web TV“, ako aj na „European Broadcasting Service“ ✆ (+32) 2 2964106.

Zostaňte v spojení!

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/794 z 11. mája 2016 o Agentúre Európskej únie pre spoluprácu orgánov presadzovania práva (Europol).

[2] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/991, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2016/794, pokiaľ ide o spoluprácu Europolu so súkromnými subjektmi, spracúvanie osobných údajov Europolom na podporu vyšetrovania trestných činov a úlohu Europolu v oblasti výskumu a inovácií.
[3] Článok 74a a 74b nariadenia 2016/794, zmeneného nariadením 2022/991.
[4] Vec EDPS/Parlament a Rada, T-578/22 (pozri tiež tlačové komuniké č. 134/23).
[5] Článok 13 ods. 1 ZEÚ. Súdny dvor tiež zdôraznil, že pri prijatí Lisabonskej zmluvy sa členské štáty zámerne rozhodli nezahrnúť všetky orgány, úrady alebo agentúry Únie, ako je napríklad EDPS, medzi subjekty, ktoré môžu podať návrh na zrušenie aktu Únie bez toho, aby museli preukázať svoju aktívnu legitimáciu
[6] Ako to Súdny dvor vyložil vo svojom rozsudku z 22. mája 1990, Parlament/Rada, C-70/88.
[7] V súlade s článkom 263 štvrtým odsekom ZFEÚ.